

Lokakuu 2025

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

siltalehti.fi

Kuolevainen-kulttuuri-
tapahtuma levittäytyy
ympäri kaupunkia
loka–marraskuussa.
Lisää C-osassa

Moni opiskelija hakee
uskosta vastauksia
elämän ja olemassaolon
kysymyksiin
A 12–13

**Muusikko
Ismaila Sané:**

Jumala on kaikkialla!

Valtion rahoituksen
väheneminen pakottaa
hautausmaksuja ylöspäin
A 3

Vanhustyön verkosto
antaa tukea ja neuvontaa
ikäihmisille keskustassa
A 4–5

A6

Taide hoitaa ihmistä

VIIME VUODET ovat olleet erityisen raskaita suomalaisille. Maailman poliittinen tilanne on hyvin epävakaa, ja lisäksi oman maamme taloudellinen asema on huono velkaantumisen ja taantumien takia.

Erityisen paljon säästötoimet ja talousarvion leikkaukset ovat kurittaneet esimerkiksi taiteilijoita ja muita kulttuurialan työntekijöitä, joiden elanto oli vaarassa jo koronarajoitusten aikana.

Tämän vuoden budjetissa taiteen ja kulttuurin määrärahoihin on tehty 17,4 miljoonan euron leikkaus aiempaan verrattuna. Tuleville vuosille kaavailaan vielä isompia leikkauksia.

Syyskuussa lisäleikkauksia ehdotettiin vielä Suomen elokuvasaatiön budjettiin. Ilmeisesti ehdotusta kuitenkin muutetaan, ja opetus- ja kulttuuriministeriön budjetista etsitään korvaavia säästökohteita. (*Helsingin Sanomat* 24.9.2025)

Leikkauksilla on iso vaikutus maamme kulttuurielämään, ja jopa ihmisten kansalliseen identiteettiin.

”Suomalaisia tarinoita eivät kerro muut kuin me. Itsenäinen kulttuurimme on arvo. Arvo, jota kannattaa puolustaa, viimeiseen asti”, kommentoi elokuvaohjaaja Aku Louhimies kuultuaan kaavailuista leikkauksista. (*Pop Media* 12.9.2025)

Kulttuuri ja taide ovat taiteilijoille tapa ilmaista itseään. Katsojalle taide synnyttää elämyksiä ja jopa muistijälkiä, joiden avulla voi hahmottaa maailmaa ja ihmisyyttä sekä tuntea myötätuntoa lähimmäisiään kohtaan. Tutkitusti taide tekee hyvää ihmisen henkiselle hyvinvoinnille. Kulttuuri myös usein avaa yhteyttä pyhään ja tutkii sitä.

SÄÄSTÖKURIMUKSEN synkkien pilvien takaa näkyy kuitenkin ilahduttavia valonpilkahduksia, vieläpä omassa kotikaupungissamme tänä syysnä.

Tampereen Teatterin mittava remontti saatiin onneksi rahoitettua, ja upeasti uudistettu 112-vuotias päänäyttämö on nyt avattu yleisölle reilun vuoden kestäneen peruskorjauksen jälkeen.

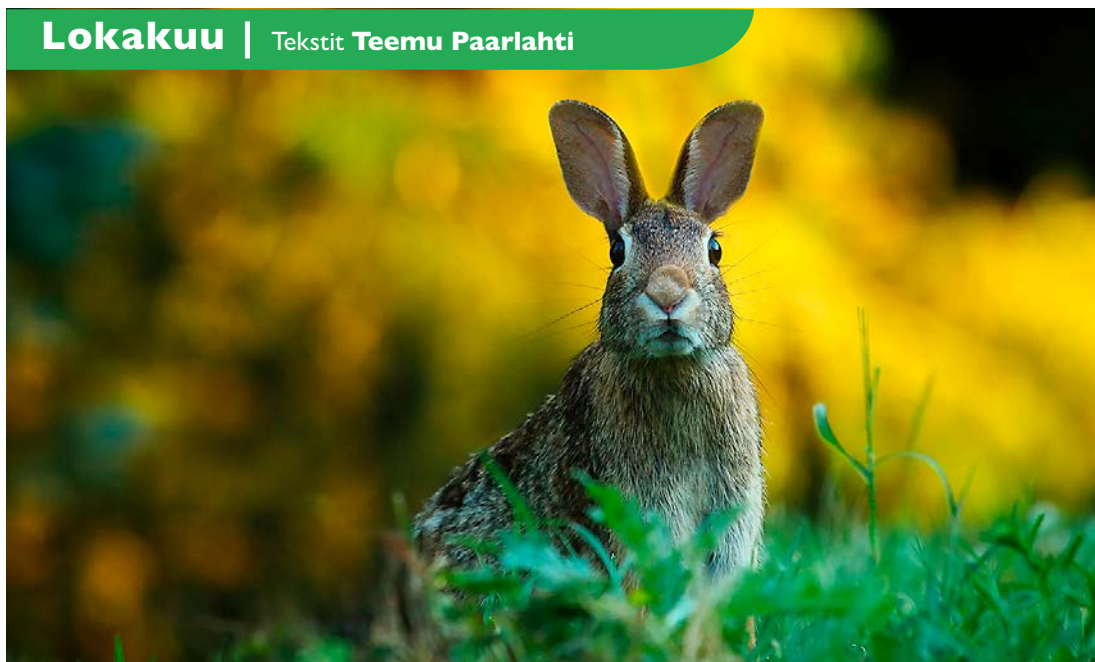
Teatterin vanhaa kunnioittava tyylikäs entisöinti ja huipputekniikalla varustettu näyttämö palvelevat taas pitkään teatterin ystäviä.

KAAMOSAIKAAN tuo valoa myös Tampereen seurakuntien ja lukuisten yhteistyökumppaneiden Kuolevainen-hanke, jonka kulttuuritapahtumien kokonaisuus levittyy ympäri kaupunkia lokamarraskuussa.

Ohjelmistossa on taidenäyttelyitä, konsertteja, elokuvia, näytelmiä, tanssitaideita, luentoja ja keskusteluja, sekä myös tilaisuuksia surua ja menetyksiä kokeneille.

Erityisen ilahduttavaa on, että suurin osa tapahtumista on osallistujille maksuttomia.

Lokakuu | Tekstit **Teemu Paarlahti**

Kuva: Pixabay

Enkeli juoksi yli tien

OLIN VUOSIA SITTEEN perheineni palailemassa lomamatkalta silloiseen kotiimme Vilppulaan. Oli iltayö. Juupajoen kohdilla minuun iski kavala ajatus, että pian ollaan perillä.

Silloin näin enkelin. Silmissäni vilahti ja tajusin, että olen ollut juuri nukahtamassa rattiin. Tien yli juossut eläin oli säpsäyttänyt minut virkeäksi. Jäniksen oloisella enkelillä oli viesti: ”Pidä silmäsi tiessä ja kätesi ohjauspyörällä.”

En aina huomaa Jumalan huolenpitoa. Enkelin viesti on usein arkinen, mutta tärkeä. Jumalan rakkaudesta oli kysymys myös tuona iltayönä.

”Kuin syvään juurtunut toivo on syksyn sade ei hellitä, yltyy vain.”

Eila Kaustia: *Kullanruskea* (WSOY 1976)

”Herra, siunaa tulet, jotka syttyvät, siunaa sydämet, jotka aina muistavat: ihminen katoaa mutta valo jää.”

Jouni Paarlahti: *Aurinkokello viisi* (BoD 2021)

Tulevat pyhät 1.10.–5.11.2025

5.10. Mikkelin päivä?

Lapsena mietin mikkelinpäivän nimeä, kun koulukaveri Mikaa sanottiin Mikkeliiksi. Nimi viittaa arkkiengeliksi Mikaeliin. Päivä on kaikkien enkelien pyhä. (Ps. 103:19–22)

12.10. Vapaus ei ole fraasi

Kristityn ei tarvitse kiillottaa omaa napaa, ja se on vapautta se. (Gal. 5:1–6)

19.10. Ulkoläksy

”Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” Se opeteltiin rippikoulussa ulkoa. Sen mukaan eläminen on sittemmin ollut jokaisen päivän haaste. (Matt. 22:34–40)

26.10. Usko ja epäusko

Uskoa pitää puolustaa. Vaikka lukemalla, mitä Kapernaumissa kerran. (Mark. 2:1–12)

1.11. Pyhäinpäivä

On aika kuulla Vuorisaarnan autuaaksi julistamiset, sytyttää kynttilä poisnuokuneille rakkaalle. (Matt. 5:1–12)

2.11. Lahja

Meidät on kutsuttu kuninkaan häihin. Mennään porukalla. (Matt. 22:1–14)

Hiljaisuuden iltapäivä
la 25.10. kello 13–18
Viinikan kirkko.
Lisätiedot:
sivu B 2

6 kysymystä

Kuva: Asta Kettunen

Kirkkohallitus totesi elokuussa antamassaan lausunnossa vainajien hautaamisen olevan seurakuntien yhteiskunnallinen palvelutehtävä, joka ei voi toteutua ainoastaan kirkon jäsenten maksamana. Tampereella uudet hautauspalvelumaksut tulevat voimaan ensi vuoden alusta.

Miksi hautausmaksut nousevat?

HAUTAJAISJÄRJESTELYIHIN liittyvät kustannukset ovat viime aikoina herättäneet huolta ja kysymyksiä.

1 Miksi Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä korottaa hautausmaksuja, hautaustoimen johtaja Jyrki Lehtonen?

– Vuonna 2025 valtio vähentää kirkon hautaustoimeen osoittamaa rahoitusta lähes 20 miljoonalla eurolla. Lisäksi rahoituksen jakoperusteita seurakuntien kesken muutetaan.

– Korotukset ovat välttämättömiä, jotta voimme jatkossakin turvata hautaustoimen lakisääteiset ja arvokkaat palvelut kaikille. Maksut kattavat ainoastaan toiminnan kulut – voittoa niillä ei tehdä. Jokaisen työvaiheen hinta on laskettu omakustannehintana.

2 Eikö kirkkoon kuuluva saa alennusta?

– Hautaaminen on kirkon lakisääteinen tehtävä, ja siksi maksujen täytyy lain mukaan olla samat kaikille – riippumatta siitä, kuuluuko kirkkoon vai ei.

3 Miksi kirkon omaisuutta ei käytetä hautaustoimeen?

– Kirkon omaisuus on sidottu muuhun toimintaan ja hallintaan. Hautaustoimi rahoitetaan erillisellä mallilla,

joka koostuu valtion tuesta ja hautausmaksuista. Tämä eriyttäminen on lainsäädännön vaatimaa.

4 Mistä kustannukset muodostuvat?

– Suurin osa hautajaiskuluista syntyy hautaustoi-
mistojen palveluista, kuten arkun, kuljetusten, kukkien ja muistotilaisuuden järjestämisestä.

– Seurakunnan maksut kattavat vain hautaustoimen välittömät kustannukset, kuten vainajan säilytyksen, haudan kaivamisen, nurmikkojen hoidon, kaluston ylläpidon sekä lumityöt ja hautapaikan sulatuksen talvella.

– Seurakuntayhtymän talousraportit ovat julkisia, ja ne löytyvät verkkosivuiltamme. Niistä voi tarkistaa, miten hautaustoimen tulot ja menot jakautuvat.

5 Entä jos hautaukseen ei ole varaa?

– Hyvinvointialue huolehtii vähävaraisten hautauksista. Suomessa jokainen vainaja saatetaan lepoon arvokkaasti ja asianmukaisesti.

6 Kuinka saada apua järjestelyihin?

– Tampereen seurakuntien verkkosivuilta löytyy käytännön ohjeita hautaukseen sekä siunaus- ja muistotilaisuuteen liittyen. Seurakunnat ovat myös tukena surun hetkellä.

Eva Wäljas

Viinikan kirkkokin sai kuvailutulkkeet

Tuomiokirkon, Pispalan ja Messukylän kirkkojen jälkeen kuvailutulkkauksvuorossa oli Viinikan kirkko. Tähän mennessä kuvaillut kirkot ovat olleet keskenään hyvin erilaisia, sanovat tekstit laatineet **Kirsi Vainionperä** ja **Mirja Kytökari**.

– Kirkon pitkäaikainen suntio Teija Hakala kertoi paljon rakennuksesta ja kirkon vaiheista, ja hänestä oli paljon apua tässä projektissa, he kiittelevät.

Kuvailun kohteina olivat yleisnäkymät ulkoa ja sisältä, pääsisäänkäynti, seurakuntasali, urut, kuori, alttaripatsas, saarnatuoli ja kattomaalaukset.

Lisäksi laadittiin sanakartta, joka voi toimia näkövammaiselle liikkumisen apuvälineenä ja jonka turvin voi tutustua kohteeseen tai reittiin etukäteen.

Viinikan kirkosta Vainionperälle ja Kytökarille jäivät päällimmäisinä mieleen symmetria ja harmonia, symboliikka, upeat värit, monet yksityiskohdat ja kauniit urut sekä kirkon poikkeuksellinen arkkitehtuuri.

– Kuorissa on paljon yksityiskoh-
tia, muun muassa näyttävä alttaripatsas. Suuren osan kirkkosalin kattopinnasta peittävät kalkkikivimaalaukset neljästä evankelistasta ovat todella upeat.

Konsulttina toiminut näkövammai-
nen **Sirkku Heinäluoto** pitää loppu-
tulosta hyvänä.

– Olen kirkossa käynyt aiemminkin, laulanutkin siellä, mutta kuvailutul-
kkeet avasivat minulle kirkosta vieläkin kauniimman ja valoisan kuvan.

Tekstit lukevat tällä kertaa Jussi Mä-
kinen ja Leena Silfverhuth.

– Seuraava projekti on Aleksante-
rin kirkko, ja sitten mahdollisesti joko
Lielähti tai Hervannan kirkko, kertoo
saavutettavuustyöryhmän jäsen, vies-
tintäsihteeri **Sari Laakso**.

Asta Kettunen

tampereenseurakunnat.fi/viinikankirkko

Kuva: Tuula Vartiainen

Papin kanssa keskustelun voi nyt varata etukäteen

KUUNTELIJAA, tukea tai vastauksia hengellisiin kysymyksiin kaipaava voi nyt varata puolen tunnin puhe-
linajan papin kanssa Tampereen seurakuntien verkko-
sivujen kautta.

Aikoja on tarjolla arkisin kello 10–18. Itselle sopiva
vapaa aika valitaan kalenterista, ja pappi soittaa varat-

tuna aikana. Keskustelu on luottamuksellista ja mak-
sutonta.

Kuuntelemaan ja auttamaan koulutetuilla papeilla on
kokemusta monenlaisten kysymysten ja huolien koh-
taamisesta.

Lisää: tampereenseurakunnat.fi/keskusteluapua

Uskonnoista, turvallisuudesta ja yhteiskuntarauhasta keskusteltiin viime vuonna Tampereella järjestetyillä Kirkon juhlilla.

Rauhankävely etsii rinnakkaiseloja ja hyvää tulevaisuutta

Tampereella järjestetään YK:n päivän aattona 23. lokakuuta uskontojen välinen rauhankävely sekä paneelikeskustelu. Perinteeksi muodostunut kävely toteutetaan tänä vuonna Tampereen lisäksi Turussa, Joensuussa, Jyväskylässä ja Oulussa.

Uskontojen rauhankävely on merkki ystävydestä ja halusta edistää rauhaa Suomessa ja maailmassa sotien ja polarisaation keskellä. Uskonnolliset ja katsomukselliset yhteisöt voivat elää soinnossa rinnakkain ja luoda turvallisuutta yhteiskuntaa.

Kävelyiden teemana on tänä vuonna hyvän tulevaisuuden puolesta. Tampereella kävely lähtee Eteläpuistossa sijaitsevan osuustoimintamuistomerkin luota kello 17. Reitti kulkee Hämeenpuiston kautta kohti pääkirjasto Metsoa.

Metson Kuusi-salissa heti rauhankävelyn jälkeen, noin kello 17.45 alkavassa paneelikeskustelussa pohditaan, mitä rauhanomainen rinnakkaiselo voisi olla Tampereella käytännössä. Keskustelussa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita.

Tapahtuman järjestävät Uskot-foorumi, tamperelaiset uskontokunnat ja Tampereen kaupunki.

Sillan lukemistutkimus avautuu lokakuussa

Silta teettää lukemistutkimuksen lokakuussa. Kyselyn toteuttaa Innolink Oy, ja se on osa kuuden seurakuntalehden yhteistä lukemistutkimusta.

Lukijoilla on nyt mahdollisuus kertoa mielipiteensä lehden sisällöstä ja ulkoasusta sekä antaa juttuvinkkejä toimitukselle. Toimitusta myös kiinnostaa, millainen merkitys seurakuntalehdellä on lukijoilleen; seurakunta-aktiiveille tai kirkosta etäällä oleville tamperelaisille.

Lukemistutkimus on avoin kaikille, ja lisäksi vastauksia kerätään verkkopaneelin avulla. Kyselyyn voi vastata verkossa, osoitteessa: vastaa.innolink.fi/asiakkaat/silta sekä oheisen QR-koodin kautta. Vastauslomake on avoinna 20.10.2025 saakka.

Tukea ja neuvontaa ikäihmisille keskustassa

Tampereen keskustan alueen etsivän vanhustyön verkosto aloitti syyskuussa kokeilun, jossa joukko vanhustyön ammattilaisia jalkautuu tavaratalo Sokokseen ja Prismaan kohtaamaan ikäihmisiä. Päivystäjien kanssa voi keskustella mieltä askarruttavista asioista ja saada neuvontaa senioripalveluista.

– Verkosto vastaa tarpeeseen. Se pohdi, mihin jalkautuva työ kohdistetaan, ja niin otimme yhteyttä Sokokseen. Tavaratalon sekä apteekin työntekijöiltä on tullut toiveita, että paikalla olisi ammattilaisia kohtaamassa ikäihmisiä. Monet heistä tulevat esimerkiksi Tampereen Palveluliikenne Palin kyydissä asioimaan keskustaan, kertoo Tuomiokirkkoseurakunnan diakoniatyöntekijä **Helena Vettenranta**.

Vuonna 2019 perustettuun verkostoon kuuluvat Amurin Teon Tupa, Koivupirtin säätio, Tammelan ja Sarviksen lähitorit, Tampereen Seudun Näkövammaiset, TampereMissio, Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluneuvonta, Pirkanmaan Muistiyhdistys, Viola-kotiyhdistys sekä Tampereen seurakunnista Mummon Kammari, Myötätuuli – yhteinen vammaistyö, Tuomiokirkkoseurakunnan diakoniatyö ja Sairaalasielunhoito.

Etsivän työn avulla pyritään löytämään erityisesti tukea tarvitsevia ihmisiä. Toimijoita yhdistävät lähimmäisestä välittäminen ja halu auttaa kokonaisvaltaisesti.

– Jalkautumisen ideana on, että mennään sinne, missä ihmisetkin ovat, korostaa Tuomiokirkkoseurakunnan dia-

koniatyöntekijä **Anne Joronen**.

Tuomiokirkkoseurakunnan diakoniatyöntekijät tekevät myös käyntejä ikäihmisten luokse koteihin ja asumisyksiköihin.

Onni kasvaa yhteisössä

Verkostolla on isoin huoli ikäihmisistä, jotka ovat eniten avun tarpeessa.

– Ammattilaiset osaavat poluttaa asiakasta juuri siihen toimintaan, josta hänelle on eniten hyötyä ja iloa, miettii TampereMission järjestökoordinaattori **Jenni Leijo**.

Hän myös korostaa, että työ on ennaltaehkäisevää, eikä elämänsioiden tarvitse olla solmussa ammattiapuun turvautuessa.

Verkosto järjestää runsaasti toimintaa ja tapahtumia ikäihmisille. Toiminta-ajatus sopii erinomaisesti myös Vanhustenviikon tämän vuoden teemaan: Onni kasvaa yhteisössä.

– Olemme koonneet palveluista ja neuvonnasta tiedot kattavaan esitteeseen. Se palvelee sekä senioriväkeä että alan ammattilaisia, korostaa Vettenranta.

Jenni Leijo on huomannut, että verkoston yhteistyö on moninkertainen voimavara.

– Se toimii vertaistukena paitsi ikäihmisille myös vanhustyön ammattilaisille. Tämä on aito ja iloa tuottava verkosto monella tavalla.

Kannattaa lähteä liikkeelle

TampereMission Peurankalliossa asuva **Raija Väänänen** pitää etsivän vanhustyön verkoston jalkautumista tärkeänä asiana.

”Suomi on leikannut jo liikaa maailman köyhiltä”

KEHITYSYHTEISTYÖHÖN on tehty ja siihen valmistellaan uusia raskaita leikkauksia.

”Ajatus siitä, että kehitysyhteistyö on toisarvoista, on meille ja suurimmalle osalle suomalaisista vieras. Vastuu ihmisarvoisesta elämästä myös omien rajojemme ulkopuolella on arvovalinta, jonka haluamme tehdä”, korostavat Espoon piispa **Kaisamari Hintikka** ja Mikkelin piispa **Mari Parkkinen** Suomen Lähetysseuran julkaisemassa tiedotteessa.

Ulkoministeriön julkaiseman baro-

metrin mukaan 81 prosenttia suomalaisista pitää edelleen tärkeänä köyhyyden poistamista ja eriarvoisuuden vähentämistä maailmasta.

Tiedotteessa todetaan, että Suomi toteuttaa leikkauksia tilanteessa, jossa koko kansainvälinen järjestelmä natisee voimakkaasti lisääntyvien tarpeiden ja vähenevän rahan paineessa.

Yhdysvaltojen massiivisten kansainvälisen avun leikkausten kaikkia vaikutuksia ei vielä tiedetä kokonaisuudessaan. Esimerkiksi humanitaariseen toimintaan on nyt 40 prosenttia vähem-

Anne Joronen (vas.), Jenni Leijo ja Helena Vettenranta esittelivät etsivän vanhustyön verkoston toimintaa Tampereen Sokoksella. Raija Väänänen (edessä) kannustaa ikäihmisiä hakeutumaan verkoston palveluiden piiriin.

– Tämä on oikein hyvä juttu, ja on tärkeää, että ikäihmiset huomioidaan – varsinkin nyt, kun Pirha on vähentänyt ikäihmisten viriketoimintaa.

Väänänen liikkuu keskustassa melko usein, koska asiointi sujuu vaivattomasti.

– Liikun ratikalla, koska rollaattorilla pääsee hyvin ratikkaan. On hyvä ele Tampereen kaupungilta, että ratikkaan pääsee maksuttomasti apuvälineen kanssa.

Hän osallistuu aktiivisesti senioreille tarkoitettuun ohjelmaan Teon Tuvalla, Näsin salissa seurakuntien tilaisuuksissa

ja Peurankallion tapahtumissa.

– On hyvä, että on tilaisuuksia ja tapahtumia. Moni ikäihminen kärsii yksinäisyydestä ja jää neljän seinän sisälle. Kannattaa vain lähteä liikkeelle ja toisten seuraan, kannustaa Raija Väänänen.

Joukko päivystäjiä jalkautui Sokokselle 4. syyskuuta. Heiltä saadun palautteen mukaan kohtaamiset ovat tärkeitä. Ikäihmiset olivat vastaanottavaisia keskustelulle, ja moni kiitti läsnäolosta.

Eräs päivystäjä kertoo: ”Selvästi on ikääntyneitä, joilla on tarve keskustelulle ja myös tarve saada tietoa palveluista.

Moni ikäihminen kärsii yksinäisyydestä.

Osa otti kiitollisena infoa vastaan, vaikka ei vielä varsinaisesti kokenut palveluja tarvitsevansa.”

Moni kohdatuista ikäihmisistä kertoi yksinäisyydestään ja menetyksistään sekä fyysisistä rajoitteistaan.

Kirsi Airikka

- Etsivän vanhustyön verkoston päivystys torstaina 2.10., 6.11. ja 4.12. kello 10–12 Sokos Tampere, Kuninkaankadun puoleisessa tuulikaapissa sekä Prismassa
- Tampereen seurakuntien Vanhusten viikon 6.–12.10. tapahtumia B-osassa

Apiew Othow (vas.), Achan Ochalla ja Medi Othow esittelevät ylpeinä kasvattamiaan guavan taimia. Etelä-Sudanista paenneet nuoret naiset työskentelevät Suomen Lähetysseuran tukemassa taimitarhassa Etiopiassa. Taimien myynnistä saadut tulot auttavat heitä rahoittamaan opintojaan. Hanketta tuetaan Suomen kehitysyhteistyövaroin.

män rahaa kuin vuosi sitten tähän aikaan.

”Avun tarpeet eivät ole suinkaan pienentyneet maailmassa. Jo pelkästään sodat Gazassa, Sudanissa, Ukrainassa ja Myanmarissa osoittavat, miten paljon järjestöjen elämää pelastavaa työtä tarvitaan maailman kriisipesäkkeissä. Jokainen nälkään, pommituksiin ja suojelun puutteeseen kuollut on liikaa vuonna 2025. Kyse on ihmisistä, joilla oli tulevaisuuden unelmia ja joiden perheet ja ystävät jäivät heitä kaipaamaan”, sanoo Kirkon Ulkomaanavun toiminnanjohtaja **Tomi Järvinen**.

”Leikkaukset tarkoittavat jyrkkää muutosta arvoissamme. Suomi on tunnettu ihmisoikeuksien ja kansainvälisen

oikeuden puolustajana, mutta leikkaa ihmisten oikeudesta hyvään elämään, ruokaan, koulutukseen, toimeentuloon ja rauhaan. Surullista kyllä, leikkaukset tarkoittavat suoraan myös sitä, että viemme nuorilta sukupolvilta mahdollisuuden rakentaa itselleen ihmisarvoista tulevaisuutta”, muistuttaa Suomen Lähetysseuran toiminnanjohtaja **Pauliina Parhiala**.

Kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu ja rauhanrakentaminen ovat kiinteä osa EU:n turvallisuusarkkitehtuuria. Esimerkiksi Ulkopoliittinen instituutti on varoittanut, että jäsenmaiden leikkaukset rauhan ja vakauden edistämiseen uhkaavat EU:n strategiaa geopolitiikan pyrkimyksiä pitkällä aikavälillä.

Muusikko Ismaila Sané kannustaa uskontojen väliseen vuoropuheluun

Olemme kaikki yhteistä perhettä

Tamperelainen Ismaila Sané laulaa, soittaa ja säveltää maailmanmusiikkia ja opettaa afrikkalaista tanssia. Lyömäsoittajana hän on erityisesti djemben ja bougaraboun ekspertti. Niitä Sané on soittanut lukuisissa yhtyeissä ja monissa maissa, kuten Suomessa, joka on vuosia ollut hänen toinen kotimaansa. Uskontojen rinnakkaiseloon Sané tottui jo kotikylässään Senegalissa.

Teksti: **Elisa af Hällström**

A

urinko paahtaa asfalttia, kun painan yhä uudelleen taiteilijatalo Jallukan summeria Tampereen Kalevasa. Täällä asuu kansainvälisen uran tehnyt senegalilaissyntyinen perkussionisti Ismaila Sané. Suomeen Sané muutti Dakarin ja Teneriffan kautta 25 vuotta sitten.

Kun leveästi hymyilevä Sané vihdoin avaa oven, tulvahtaa rappukäytävään afrofuusio. Kyseinen tyyli on melkoinen sekoitus. Siinä afrobeat ja latinorytmit sekoittuvat länsiafrikkalaisen musiikin perinteeseen ja rokkiin, funkiin ja jazziin. Sané on säveltänyt muun muassa Saïba-yhtyeelleen, jonka kanssa keikkailu jatkuu, vaikka 70-vuotispäivä on lähellä. Musiikki menee vaivatta jalankin alle.

– Kukaan ei usko ikääni, koska tanssin ja hypin ja teen, mitä ikinä haluan, nauraa taiteilijaeläkkeellä oleva Ismaila Sané.

Kutsuttuna Suomeen

90-luvun puoliväliin asti Sanén koti ja perhe ovat Espanjassa. Työ senegalilaisen balettiryhmän soolotanssijana ja lyömäsoittajana vie perheenisää Pohjois-Amerikkaan saakka.

– Baletti toi minut ensin Eurooppaan. Sopimukseen kuuluivat Ranskan ja Espanjan kiertueet. Päädyin asumaan Teneriffalle, Sané kertoo.

Koko senhetkinen muuttuu suomalaisen bändin takia. Samassa kaupungissa asuu nimittäin maailmanmusiikkiyhtye Piirpaukkeen perustaja Sakari Kukko. Kansanmusiikkia, jazzia ja progressiivista rokkia soittava yhtye on kovassa nosteessa ja esiintyy maailman turuilla. Kukko on kuullut Sanéstä yhteiseltä kitaristiystävältä, ja pyytää hänet bändiinsä. On vuosi 1989.

– Soitin Piirpaukkeen kanssa Teneriffalla ja sitten Sakari kutsui minut Suomen kiertueelle.

Sané jatkaa baletissa sekä soittamista eri bändeissä.

– Balettiryhmä pyysi minut takaisin. Vastasin, että vain, jos en ole kiertueella. En kuitenkaan voinut yhdistää molempia, enkä ollut enää sama ihminen, joka halusi omistautua baletille. Olin bändeissä ja halusin tehdä taidettani. Tajusin, että minun on pakko lopettaa jotain. Minun oli tehtävä päätös.

Piirpaukkeen rumpalina Sané on lopulta yli 30

Nuoresta saakka esiintynyt senegalilaissyntyinen lyömäsoittaja ja afrikkalaisen tanssin opettaja Ismaila Sané on tutustuttanut monet afrikkalaiseen kulttuuriperintöön. Hän soitti yli 30 vuotta rumpuja maineikkaassa maailmanmusiikkiyhtye Piirpaukkeessa.

Kuva: Rami Marjamäki

Minun ei muslimina tarvitse vihata muita uskontoja.

Senegalissakin kaikki laulavat yhdessä Jumalan äärellä.

vuotta. Yhteisillä alkumetreillä Sakari Kukko, laulaja Cinta Hermo ja Sané äänittävät kansanlaulun *Tuku, tuku*. Sinkkua kuvaillaan yhtyeen afrikkalaisvaikutteisimmaksi.

Pitää uskoa iloisesti

Piirpauke tekee yli 10 levyä ja kiertää maailmaa. Aluksi Sané kulkee myös Espanjan ja Suomen väliä, mutta tapaa sitten toisen vaimonsa. Perhe Suomessa kasvaa.

– Lapseni ovat kristittyjä, kuten lasteni äidit, Sané toteaa.

Kotikylässä uskontojen rinnakkaiselo on jo ollut tuttua Sanéille.

– Coubalanissa islaminuskoisten ja kristittyjen ja välillä on dialogi. Olemme kaikki yhdessä samaa perhettä, Sané tähdentää.

Suomessa on toisinaan ollut toisin.

– Täällä ihmiset uskovat kristittyihin. Jotkut eivät usko minuun. Ehkä he eivät ymmärrä minua, Sané sanoo.

Antti Kylliäisen ja Wille Riekkisen kirjassa *Uskon kintereillä* todetaan, että suvaitsevaisuuden sijaan pitäisi hyväksyä uskonnolliset vakaumukset objektiivisesti yhtä tosina ja pitää iloisesti kiinni omasta subjektiivisesta uskosta. Tämä on kristallinkirkasta Sanéille. Hän on nähnyt, miten erilaisista taustoista tulevat voivat toimia hyvin yhdessä.

– Minun ei muslimina tarvitse vihata muita uskontoja, Ismaila Sané huomauttaa.

Onnellinen usko

Maailman suurimmat uskontokunnat islam ja kristinusko ovat levinneet melkein kaikkialle. Kristittyjä on reilut kaksi miljardia ja muslimia lähes saman verran. Kristinusko, islam ja niitä vanhempi juutalaisuus ovat lähisukua. Sukulaisuus perustuu yhteen Jumalaan, mutta myös samoihin syntyseutuuihin ja moniin samankaltaisiin katsomuksiin.

Sané on humpsautanut syvälle 80-lukulaiseen nojatuoliin kerratessaan elämäänsä. Hän siemaisee teetä ja etsii paperikasojen alta television kaukosäätimen. On elokuun puoliväli ja käynnissä muslimien uhrijuhla Id al-Adha. Tuhannet ja tuhannet ympäri maailmaa kokoontuvat Mekkaan ja moskeijoiden pihaille.

Sané vaihtaa arabiankieliseltä kanavalta toiselle. Kuuntelemme rukousta, jossa lauletaan autuaallisuudesta, Sané suomentaa. Hymisemme mukana.

– Jumala on kaikkialla, hän huudahtaa ja levittää kätensä.

Punaisen paidan suurista hihoista muodostuu viitta. Sané näyttää maagiselta. Nyt kädessä ei tosin ole puusauvaa, jota ilman hän ei esiinny.

– En tiedä, mitä voimaa se antaa, mutta se suojelee minua, Sané sanoo.

Saan luvan nostaa toteemikepin lattialta. Se on koko ajan nojannut vieressäni sohvaan.

– Siihen saa koskea. Se on hyvin myönteinen, sanoo Sané.

Kepin hän on saanut veljenpojaltaan. Se on kulu-
nut sileäksi. Maali on osittain lähtenyt, mutta Sané

ei ole halunnut maalata keppiä uudestaan.

– Ensimmäinen uskontoni on animismi. Tässä on leijona, Sané esittelee.

Animismin eli sielu-uskon mukaan luonnonesineet voivat olla henkien asuinsijoja.

Erikoisia matkoja

On 1960-luku. Tuhannen asukkaan Coubalanin kylän koulun pihalla lapset odottavat rivissä, että rehtori valitsee tulevat koululaiset. Po umboa, Sanén isää harmittaa enemmän kuin poikaa. Seuraavana päivänä he matkustavat viisi tuntia bussilla kaupunkiin.

– Olin iloinen, koska menimme isän veljen luokse. En tiennyt, mitä on tapahtumassa. Nukuimme matolla, koska meille ei ollut sänkyä. Nukuin kiinni isässäni. Olimme läheisiä, seurasin häntä kaikkialle. Seuraavana aamuna en nähnyt isää.

– Illalla setä sanoi, että isä meni jo kotiin. Lähdin juoksemaan, huusin ja itkin, mutta minut tuotiin takaisin ja lähetettiin leikkimään lasten kanssa. Seuraavana päivänä isä ei palannut, vaikka niin luvattiin. Lopulta kyllästyin kysymään, milloin isä tulee.

Tapahtunut saa Sanén huokaamaan.

Sedän luona kuluu kolme vuotta. Sen aikana Sané käy yksityistä katolista koulua, jossa oppii kristillisiä lauluja. Isää hän ei näe kahteen vuoteen.

– Kiitän silti isääni paljosta. Hän näytti minulle maailman.

10-vuotiaana Sané lähetetään isoveljen luo Da-

Ismaila Sané pyrkii käymään Senegalissa kerran vuodessa loka-marraskuussa. Kotikylässä Coubalanissa hän tapaa myös sukulaisten lapsia.

Soitinten lahjoitusmatka Senegalin nuorten käsiin on pitkä prosessi. Jotta kuorma saadaan konttiin, tarvitaan tuhansia euroja ja kärsivällisyyttä. Kontti esimerkiksi odotti Helsingissä pari kuukautta, että se saatiin täyteen. Dakarissa odotti tulla.

Kuvat: Hilla Vuorinen

21-kielinen kora on yksi Sanén soittimista. Harpun kaltaista koraa soitetaan erityisesti Senegalin, Gambian, Malin ja Guinean musiikkikulttuureissa.

kariin, jossa hän jatkaa koulunkäyntiä. Viiden vuoden päästä veli vie hänet kotikylään, jonne pitääkin jäädä maanviljelystöihin. Onnekseen Sané pääsee myös teatteriryhmään, jossa saa soittaa ja tanssia.

Toinen isovelji kirjoittaa isälle, että Sanélle on työ Dakarissa. Paikka on kuitenkin ehditty täyttää, mutta Sané pääsee toiseen työhön. Hän kävelee töihin tehtaalte tuntikausia päivästä.

– Se oli kauheaa.

Ei mene vuottakaan, kun veli esittelee hänet Ballets Bougaraboun johtajalle. Villin koetanssin jälkeen kaikki muuttuu.

– Sitten tanssin, lauloin ja soitin monia vuosia!

Hyvä kertautuu

Ismaila Sané on jatkanut hyvän tekemistä. Viiden viime vuoden ajan hän on toimittanut Senegalin nuorille Suomesta saamia ja ostamia soittimia.

– Minulta kysytään koko ajan ”tuo sitä, tuo tätä”, ja milloin voin tuoda rumpukapuluita. He voivat soittaa nyt tapahtumissa sekä musiikkifestivaalilla, jota järjestän. Siellä on hyvin lahjakkaita ihmisiä, mutta heillä ei ole äänentoistolaitteita, kitaroita tai muuta. Haluaisin festivaalille suomalaisiakin muusikoita esiintymään.

Parhaillaan Dakariin on matkalla kontti, jonne on pakattu esimerkiksi rumpusetti, mikkejä ja ylimääräiseksi käyneitä studio- ja äänentoistolaitteita

Tampereen seurakuntayhtymästä. Senegalissa ne otetaan takuuvarmasti vastaan ilolla, kuten rikkinaiset rumpukapulitkin.

Muunlaisinkin tavoin Sané haluaa jakaa ja vaalia kulttuuria, huolehtia nuoremasta polvesta.

– Haluan perustaa museon, jossa on afrikkalaisia esineitä ja kulttuuriperintöä, ja siellä voidaan opettaa lapsia. Haluaisin voida tehdä enemmänkin.

Tuorein hyvä teko kuullaan Eteläisen seurakunnan uudella kristillisestä Jumalasta kertovalla levyllä. Sanén laulettavaksi pääsi Antti Mäkisen psalmiin 27 säveltämä *Parantava rakkaus, Jumala on iloni*. Kertosäkeen Sané laulaa Senegalin puhutuimmalla kielellä, wolofilla. Laulaminen kristillisen Herran avusta on Sanélle täysin ok.

– Senegalissakin kaikki laulavat yhdessä Jumalan äärellä.

Selvästikin ekumenia on rakkautta.

– Meillä on sama Jumala. Jumala on luonut maailmankaikkeuden. Hän on pyramidi, pyramidin huippu, Sané pohtii.

Usko on osa Sanén jokapäiväistä elämää. Olenaista hänelle on musiikinkin voima.

– Musiikki voi parantaa ja lohduttaa. Musiikki voi ratkaista sodan ongelmat, tuoda viholliset yhteen. Musiikki voi tehdä kaikkea, kaikkea myönteistä! Kun kuuntelet musiikkia, voi sydämesi inspiroitua ja kielteisyyks voi muuttua myönteiseksi, hän innostuu.

Ismaila Sané Badiane

- Lyömäsoittaja, laulaja, tanssija, koreografi ja pedagogi
- Isä seitsemälle aikuiselle lapselle, isoisä kuudelle lapselle
- Valtion taiteilijaeläkkeellä vuodesta 2017
- Kalevala Korun Kulttuurisäätiön tunnustuspalkinto muusikko Outi Niemisen kanssa 2005, Maailman musiikin keskuksen Risteys-palkinto 2023
- Piirpaukkeissa 1989–2020, muita yhtyeitä Saïba Intercontinental Septet, Galaxy, Baba Djembé, Senfi, Buddha Surfers ja Pekko Käpin bändi
- soololevy *Namandu* 1999
- Säveltänyt musiikkia elokuvaan *Muros* ja tv-sarjaan *Amin kanssa*
- Ennen päätoimista muusikon uraa useassa afrikkalaisen baletin ryhmässä tanssijana ja soittajana noin 20 vuotta

– Musiikkia pitää olla elämässämme ihan pienestä lapsesta saakka, Sané kehottaa.

Omia lapsia hänellä on seitsemän. Sané mutisee ääneen nimiä ja laskee sormilla viisi poikaa ja kaksi tyttöä. Lapsenlapsia on kuusi.

Juttu Eteläisen seurakunnan levystä sivulla A 20

Suomen Lähetysseuran
pääkumppani Etiopiassa on
Mekane Yesus. Sen teologisen
seminaarin kampuksella opis-
kelee reilut tuhat opiskelijaa.

Kuva: Suomen Lähetysseura / Linda Juntunen

Rauha ja sovinto koskettavat koko maailmaa

Messukylässä paneudutaan sunnuntaina 26. lokakuuta syvällisesti rauhan ja sovinnon kysymyksiin. Kokonaisuuteen kuuluvat messu, lähetysjuhla ja pyhiinvaellus.

Päivä Messukylän kirkossa alkaa kello 10 Rauhan ja sovinnon messulla. Sen keskustelusaarnan pitävät yhdessä pastori **Heidi Peltola-Elo** sekä Suomen Lähetysseuran työntekijä **Sinikka Koski**.

Koski toimii alueellisen rauhantyön projektipäällikkönä Lähetysseuran hankealueella Afrikassa. Asemamaana on Etiopia, mutta työtä on usein myös Zimbabwea.

Hän on aiemmin työskennellyt muun muassa ulkoministeriön palveluksessa Afganistanissa ja Nigeriassa sekä YK-tehtävissä Yhdysvalloissa.

Etiopiassa ja Zimbabwea Sinikka Kosken tehtävänä on tukea Lähetysseuran paikallisia kumppaneita rauhantyössä.

– Etiopiassa pääkumppanimme on Mekane Yesus, joka on maailman suurin luterilainen kirkko. Zimbabwea taas toimin yhteistyössä Kirkkojen neuvoston kanssa. Siinä kuuluu eri protestanttisia kirkkoja, Koski sanoo.

Rauhan ja sovinnon työtä riittää nyt

erityisesti Etiopiassa, jossa on samaan aikaan käynnissä useita konflikteja.

Maan pohjoisosassa Tigrayn alueella vuosina 2020–22 käyty sisällissota oli erittäin tuhoisa. Sodasta ei ole vielä toivuttu, ja sen seurauksena syntyi myös laaja pakolaisongelma.

– Tämän lisäksi Etiopiassa on käynnissä myös lukuisia etnisten ryhmien välisiä konflikteja.

Kosken mukaan hyväksi toimintatavaksi Etiopian kriisialueilla ovat osoittautuneet rauhantoimikunnat. Ne toimivat välittäjinä tilanteissa, jotka eivät ole vielä eskaloituneet väkivallaksi.

– Kun merkkejä ilmapiirin kiristymisestä alkaa olla ilmassa, rauhantoimikunta kutsutaan paikalle.

Zimbabwea ei ole käynnissä avoimia konflikteja, mutta yhteiskunnassa on monenlaisia sosio-taloudellisia ja poliittisia haasteita.

– Maa itsenäistyi vuonna 1980, ja sen yhteiskuntaa sekä kansakuntaa vielä rakennetaan.

Kirkkojen neuvoston tärkeä tehtävä Zimbabwea on havainnoida yhteisöjen näkemyksiä ja huolenaiheita.

– Niitä viedään sitten eteenpäin korkeille virkamiehille, tarvittaessa ministeritasolle.

Rauhantyö

**Esillä ovat
Zimbabwe,
Gaza ja
Ukraina.
Jokaisella
pysäkillä
luetaan
rauhan-
rukous.**

Koski muistuttaa siitä, että Afrikassa rauha nähdään kokonaisvaltaisemmin kuin Euroopassa.

– Afrikkalainen sisällyttää rauhaan myös luonnon hyvinvoinnin. Lisäksi rauhaan kuuluu se, että ihmisillä on peruspalvelut, ja heidän oikeutensa toteutuvat.

Pyhiinvaellus koostuu pysäkeistä. Ne muistuttavat osallistujia konflikteista sekä sovinnon teon tarpeesta suhteessa omaan historiaamme ja ympäröivään luontoon.

– Esillä ovat Zimbabwe, Gaza ja Ukraina. Jokaisella pysäkillä luetaan rauhank rukous sekä sytytetään kynttilä, Heidi Peltola-Elo kertoo.

Kirkolta pyhiinvaeltajat jatkavat kulkuaan Messukylän hautausmaalla oleville punaisten ja valkoisten muistomerkkeille.

– Kirkon ja seurakuntatalon välillä pysähdytään miettimään rauhaa oman itsen ja luonnon välillä.

Pyhiinvaellus päättyy Messukylän seurakuntatalolle, jossa on mahdollisuus purkaa pyhiinvaelluksen herättämiä ajatuksia ja tunteita. Tarjolla on teetä ja iltapalaa.

Vesa Keinonen

Vertaistukiryhmä odottaville äideille

ODOTUKSEN SÄVYT
-vertaistukiryhmä on suunnattu lasta odottaville pirkanmaalaisille äideille.

Teologi, taidepedagogi Johanna Mantereen kehittämä, odottajille suunnattu ryhmä antaa tilaa käsitellä raskauteen ja vauvan syntymään liittyviä tunteita sekä ajatuksia turvallisessa ilmapöydässä luovia menetelmiä ja tietoista läsnäoloa hyödyntäen.

– Ryhmän tavoitteena on tukea sekä odottajan että syntyvän vauvan – ja sitä kautta koko perheen – hyvinvointia kokonaisvaltaisesti, ottaen huomioon raskauden vaikutukset niin kehoon kuin mieleen. Keskeistä on odottajan oman toimijuuden tukeminen ja voimaantumisen mahdollistaminen, kertoo las-

tenohjaaja **Katriina Nupola**, joka on kouluttanut Odotuksen sävyt-ohjaajaksi. Toisena kouluttajana toimii Pirkanmaan hyvinvointialueen perhetyöntekijä Juuli-Anna Grönberg.

Ensimmäinen kokoon-tuminen on torstaina 23. lokakuuta, ja seuraavat tapaamiset 30.10., 6.11., 13.11., 20.11. sekä 27.11. Kokoon-tumisaikana on Perheiden talon sali kello 17–19, Itsenäisyydenkatu 21. Suljettuun ryhmään on ennakkoilmoittautuminen.

Ryhmän järjestäjinä ovat Tuomiokirkkoseurakunta ja Pirkanmaan hyvinvointialue.

Lisätiedot ja ilmoittautumisen: katriina.nuppola@evl.fi

Päiväkerhoissa vapaita paikkoja

Tampereen seurakuntien päiväkerhoissa on edelleen vapaita paikkoja 2–6-vuotiaille lapsille ympäri kaupunkia.

Vapaita kerhopaikkoja on muun muassa:

- Viinikassa, Vuoreksessa, Hervannassa
- Pispalassa, Lamminpäässä
- Kämenniemiessä, Olkahisissa, Levonmäessä, Linnainmaalla, Messukylässä, Takahuhdissa

Kerhoihin voi ilmoittautua ympäri vuoden. Toiminta on maksutonta seurakuntien jäsenille.

Päiväkerhojen 80-vuotisjuhla
lauantaina 25.10. klo 14–16 Kalevan kirkossa

Lisätietoja kerhopaikoista ja ilmoittautuminen:

**tampereenseurakunnat.fi/
paivakerho**

**TAMPEREEN
SEURAKUNNAT**
SUOMEN EV.LUT. KIRKKO

**TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.**

Nekalankulma 1, Tampere

**Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.**

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

**Kotona
Äsuen**
SENIORIOIVA

050 472 2830
KotonaÄsuen.fi

**Luotettavaa apua kotiin
jo vuodesta 2008**

- Kumppanuutta ja seuranpitoa
- Alzheimer ja muistihoidoa
- Henkilökohtaista hoivaa
- Viriketoimintaa
- Ruoanvalmistusta
- Kodinhoidollista avustusta
- Asiointi- ja kuljetusavustusta

Ev.lut. kirkon
lestadiolainen herätysliike
†ESIKOISET

Seurat ja pyhäkoulu

Sunnuntaisin klo 15
(myös verkossa)

Tervetuloa!

Uudenkylän srk-talo,
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
www.esikoiset.fi

Herättäjä-Yhdistys

to 9.10. klo 18 seurat
Emmauksessa, Seurakuntien talo, 2. krs.

**su 26.10. klo 16 Tampereen
eteläpohjalaisten kutsu-
seurat** Näsin salissa,
Seurakuntien talo, 2. krs.
Kahvitarjoilu alkaen
klo 15.30.

Milloin rauhaa tarvitaan?

Jouluisin riittää

Joka ikinen päivä

**Jotkut asiat ovat
liian tärkeitä
vain kerran tehtäviksi.**

**15 eurolla kuukaudessa
voit tukea koulujen
jälleenrakennusta Ukrainassa.**

**RYHDY KK-LAHJOITTAJAKSI >
KUA.FI/TÄRKEÄTEKO**

KUA

**Kirkon
Ulkomaanapu**

Jetro Sihvonen on aktiivisesti mukana Tampereen kristittyjen teekkareiden toiminnassa. Yhdistys järjestää paitsi hengellisiä tilaisuuksia ja raamatunopetusta, myös esimerkiksi yhteisiä palloiluvuoroja. Usko ja henkilökohtainen suhde Jumalaan antavat Jetro Sihvoselle toivoa ja auttavat selviytymään elämän paineiden alla.

Logiikka on todiste luomistyöstä

Jetro Sihvonen on väitöskirjatutkija ja vakaumuksellinen kristitty. Hänelle usko ja tiede ovat täydellisessä sopuossuinnussa keskenään.

Teksti: **Aino Koli** – Kuvat: **Tuula Vartiainen**

Jetro Sihvonen, 24, vetäytyy viikoittain hiljentymään kampsukappeliin Tampereen yliopiston Hervannan kampuksella. Hän on tuttu kasvo Tampereen kristillisten teekkarien kerhohuoneella ja monissa kristillisissä opiskelijatapahtumissa.

Sihvonen kantaa kaulassaan ristiä sekä lukee Raamattua päivittäin. Hän on paitsi vakaumuksellinen kristitty, myös analyyttisesti ja kriittisesti ajatteleva nuori tutkija.

Sihvonen valmistui vuodenvaihteessa matemaattisten aineiden diplomi-insinööriksi Tampereen yliopistosta, ja tekee nyt väitöskirjatutkimusta nesteiden virtausten hallinnasta matematiikan laitoksella.

Tiede ja usko eivät ole väitöskirjatutkijalle toi-

siaan poissulkevia, vaan pikemminkin vahvassa sopuossuinnussa.

– Olisi hyvin epärationaalista, jos maailma olisi vain tullut suunnittelemta. Maailmassa on paljon järjestystä, se toimii loogisella tavalla, ja sen mittaamiseen voidaan käyttää matemaattisia kaavoja ja logiikoita. Tämä on todella vahva todistus siitä, että luomakunta on luotu.

Sihvosen mukaan tiedefilosofinen ajattelu on yleensäkin muuttunut varsin merkittäväällä tavalla kahdenkymmenen viime vuoden aikana. Aiemmin vallitsi käsitys siitä, että tiede ennen pitkää korvaa uskonnon. Tänä päivänä uskonnolliselle ajattelulle ja hengellisyydelle on huomattavasti enemmän tilaa.

– Tiede ei ole pystynyt riittävästi ja tyydyttävästi vastaamaan kysymyksiin elämän tarkoituksesta

ja siitä, mikä on totuus. Olemme kallistumassa takaisin siihen suuntaan, mistä tiede on alun perin lähtenyt, Sihvonen tiivistää.

Avointa, muttei ristiriidatonta keskustelua

Jetro Sihvosen oman kokemuksen mukaan tiedepiireissä opiskelijoiden ja tutkijoiden uskonnollisuuteen suhtaudutaan neutraalisti tai jopa myönteisesti. Nuori tutkija ei ole koskaan itse kokenut uskonnollisuutensa aiheuttaneen ennakkoluuloja opiskelukavereissaan tai kollegoissaan.

– Olin tänään töissä tämä paita päällä ja risti kaulassa, eikä siinä ollut mitään ongelmaa, Sihvonen sanoo ja viittaa Tampereen kristilliset tekkarit-collegeensa.

Tiede ei ole pystynyt riittävästi ja tyydyttävästi vastaamaan kysymyksiin elämän tarkoituksesta ja siitä, mikä on totuus.

Myös keskusteluilmapiiri monista uskonkysymyksistä on pääosin hyvä, ja erilaisista näkemyksistä pystytään keskustelemaan enimmäkseen rakentavasti.

Joitakin ristiriitoja erilaisia näkemyksiä edustavien välillä kuitenkin on. Esimerkiksi kirkon ja yhteiskunnan konservatiivisuuteen ja liberaaliuuteen liittyvät kysymykset synnyttävät edelleen jakolinjoja niin uskonnollisten kuin uskonnottomienkin opiskelijoiden keskuudessa.

– Vaikka kuilu eri tavalla ajattelevien välillä ei ole niin leveä kuin miltä se saattaa vaikuttaa, näen silti aika kirpeän ristiriidan olemassaolon.

Nämä ristiriidat saattavat synnyttää joillekin opiskelijoille pelkoa oman uskonnollisuutensa esille tuomisesta.

– Tiettyihin aikoihin ja tietyissä tiedepiireissä on myös hyvin paljon tietynlaista asenteellisuutta uskonnollisuutta vastaan, Sihvonen jatkaa.

Uskonnollisuus saattaa herättää ennakkoluuloja ennen kaikkea sellaisilla tieteenaloilla, joilla arvoihin liittyvät pohdinnat ovat keskiössä. Näin ollen myös opiskelijan suhde uskontoon saattaa olla näkyvämminkin esillä.

Teknillisillä aloilla uskonnollisuus ei sen sijaan ilmene päivittäisessä opiskelussa ja opiskeltavissa teemoissa, eivätkä opiskelijoiden monenlaiset arvot tai maailmankatsomukset siksi juuri tule esille.

Epärointi lujitti uskoa

Jetro Sihvonen kasvoi uskonnollisessa perheessä, ja usko ja hengellisyys ovat siten olleet keskeinen osa hänen elämänsä lapsesta saakka. Hän on kuitenkin kokenut elämässään myös jaksoja, jolloin suhde Jumalaan on horjunut.

Erityisesti nuorempana Sihvonen pohti paljon elämänsä merkityksellisyyttä sekä tieteen ja uskonnon suhdetta. Hän koki tarvetta löytää loogisia perusteita uskonkysymyksille.

Sihvonen kokee uskonsa ja suhteensa Jumalaan vahvistuneen näiden pohdintojen ja kokemusten kautta.

– Jumala on vahvistanut uskoni siihen, mitä se on tällä hetkellä. Itselleni keskeisimpiä asioita ovat henkilökohtainen suhde Jumalaan ja toivo pelastumisesta.

Tällä hetkellä Raamatun lukeminen ja rukous ovat keskeinen osa nuoren tutkijan arjen rutiineja. Opiskeluaikoinaan hän sai apua ja jaksamista rukouksesta.

– Tenteissä rukoilin Jumalta apua, voimaa ja viisautta.

Uskonnollisuus näkyy myös Sihvosen arvoissa, jotka ohjaavat hänen päivittäistä toimintaansa ja valintojaan. Esimerkiksi alkoholipainotteinen teekkarikulttuuri on tuntunut hänelle vieraalta koko opiskeluajan.

– Usko ja rakkaus Jumalaa kohtaan vaikuttavat siihen, ettei halua tehdä Jumalan tahtoa vastaan.

Sihvonen on löytänyt korkeakoulu yhteisöstä

paikkansa kristillisestä opiskelijatoiminnasta, jossa hän on ollut mukana opintojensa alusta saakka. Hän on aktiivinen toimija esimerkiksi Tampereen kristittyjen teekkarien parissa.

Uskonnollisuus on kasvussa

Nuorten aikuisten uskonnollisuus näyttää laske-
neen merkittävästi vuosituuhannen alusta tähän päivään. Kirkkojen jäsenmäärät ovat pudonneet, ja nuorisobarometrin mukaan vuonna 2023 enää kaksi kymmenestä 15–29-vuotiaasta piti itseään uskonnollisena. Tämä on puolet vähemmän kuin vuonna 2006, jolloin uskonnollisena itseään pitäviä oli neljä kymmenestä.

Vaikka tilastojen valossa uskonnollisuus näyttää laskeneen, on yleinen kiinnostus hengellisyyttä kohtaan nousussa. Myös uskonnon esille tuominen ja omasta uskosta puhuminen ovat hiljalleen yleistyneet, sanoo Tampereen yliopiston yliopistopappi **Kimmo Nieminen**.

Hän arvioi, että laskevat uskonnollisuusprosen-

Kimmo Nieminen on toiminut Tampereen yliopiston yliopistopappina viime syksystä saakka. Hänellä on pitkä kokemus nuorten aikuisten parissa työskentelystä.

tit kertovat ennen kaikkea hengellisyyden monimuotoistumisesta ja uskonnollisuuden kirjon laajenemisesta perinteistä uskonnollisuutta laajemmalle.

– Nuoret aikuiset hakevan vaikutteita monista suunnista ja yhdistelevät niitä. He etsivät juuri itselleen sopivaa juttua.

Nuoret aikuiset myös sanoittavat uskonnollisuuttaan hyvin eri tavoin, eikä oma hengellisyyden tai uskonnollisuuden kokemus useinkaan mahdu perinteiseen muottiin.

– Jollekin voi olla tärkeää sanoa olevansa uskovainen. Toinen taas kutsuu itseään kristityksi. Kolmas välttää leimoja, mutta osallistuu aktiivisesti kristittyjen toimintaan.

Toisaalta kirkkojen jäsenmäärien ja uskonnolliseksi itseään tunnustavien määrän lasku kertoo myös yhtenäiskulttuurista irtautumisesta. Siinä, missä aiemmin kaikki kuuluivat kirkkoon kulttuurisen tavan vuoksi, on se nyt pikemminkin tietoinen valinta.

– Kirkon jäsenyydellä täytyy olla jokin merkitys itselle. Jos se on itselle yhdenenteävä, sen todennäköisesti jättää pois.

Kuitenkin myös niin sanottuja tapauskovaisia löytyy edelleen, eikä tavan vuoksi kirkkoon kuulumista sovi väheksyä.

– Moni arvostaa kulttuurin kristillistä perintöä, ja siksi kirkkoon kuuluminen on tapana osa identiteettiä, arvelee Nieminen.

Vaikka nuorten aikuisten uskonnollisuus on monimuotoistunut, on myös perinteisellä kristillisyydellä ja uskonyhteisöön sitoutumisella yhä paikkansa. Tampereen yliopistolla väitöskirjatutkijana työskentelevä Jetro Sihvonen sanoo, että yhä useammat korkeakouluopiskelijat tavoittelevat kokonaisvaltaista kristillistä elämää.

– Monia uskonnollisia nuoria aikuisia kiinnostaa aito yhteys Jumalan kanssa. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että viime aikoina opiskelijat ovat perustaneet viikoittaisia rukouspiirejä jokaisella yliopistokampuksella.

On monia syitä siihen, miksi nuoret aikuiset kuuluvat kirkkoon tai pitävät uskonnollisuutta tai hengellisyyttä elämässään tärkeänä.

Uskosta haetaan vastauksia elämän ja olemassaolon keskeisiin kysymyksiin. Kirkon tai uskonnollisten järjestöjen tarjoamat tapahtumat ja tilaisuudet tarjoavat myös mielekästä tekemistä ja osallistumisen mahdollisuuksia.

Monelle kirkkoon kuulumisessa merkityksellistä on se, että kirkon nähdään edustavan sellaisia arvoja, joita myös itse pitää arvokkaina.

– Kirkon aktiivinen suvaitsevaisuuden korostaminen on varmasti saanut monet kokemaan, että kirkko arvostaa niitä arvoja, joita itsekin arvostaa, Kimmo Nieminen pohtii.

Lisätietoja Tampereen seurakuntien oppilaitostyöstä: tampereenseurakunnat.fi/opiskelijat

Kuvia surun voittamisesta

Puu, suru ja kirjoitetut toiveet yhdistyvät tamperelaisen kuvittaja **Meria Palinin**, 53, näyttelyssä *Toivon puu*, joka on esillä Vanhassa kirkossa.

Näyttely perustuu samannimiseen lastenkirjaan, joka on myös selailtavissa kirkossa. Kirjan Palin on tehnyt yhdessä tallinnalaiskirjailija Kätlin Vainolan kanssa.

Toivon puu on kertomus siitä, miten lapsi kohtaa surua ja selviytyy siitä. Päähenkilön koira kuolee, ja tarina alkaa.

– Menetin kymmenvuotiaana oman koirani. Muistan, miten surin koiraa. Ja korona-aikana menetin äitini ja veljeni. Sain tässä työstää menetyksen tunteitani.

Palin itse on käsitellyt suruaan luovassa työssä. Myös kirjan päähenkilö ryhtyy kirjoittamaan kirjeitä kaipauksesta ja surusta.

Käsitteilyksen Vainola ja Palin tekivät yhdessä – heikolla englannilla.

– Kirjailijan ehdotuksesta kirjan tyttö alkaa purkaa suruaan kirjoittamalla koiralle pieniä viestejä. Yhdessä mietimme, tekeekö tyttö kirjeistä purjeveineitä vai laittaako ne puuhun.

– Loppujen lopuksi hän ei aluksi tee kumpakaan, vaan laittaa kirjeet taskuun. Vahingossa hän pudottaa yhden surulapun maahan. Keksii, että lintu ottaa kirjeet ja kuulee tytön toiveet.

Kirjassa ei kerrota, mihin lintu kirjeet vie, mutta samalla tulee väriä tarinaan. Tyttö löytää uuden ystävän, jonka kanssa saa ripustettua kaikki loput kirjeet puuhun. Suru keventyy. Yhdessä he sitten päättävät hankkia uudet koirat.

– Eikö Jumala aina anna runsaammin? Että ei vain uutta koiraa, vaan myös ystävän.

Palin on kuvittaja ja opettaa lastenkirjakuvitusta, mutta hän työskentelee myös hoiva-avustajana. Hän löysi kuvittajan ammatin aikuisella iällä. Ensimmäisen uransa hän teki taloussuunnittelijana ja kirjanpitäjänä. Kuvittajaksi hän opiskeli Englannissa, Anglia Ruskin yliopistossa, josta valmistui maisteriksi vuonna 2019.

– Samana keväänä tulini uskoon. Etsikkoaikani on ollut pitkä. Kun opiskelin maisteritutkinnon aikana uudestaan Englannissa, osallistuin paikallisen kirkon Alfa-kurssia vastaavalle kurssille. Englannissa pystyin viettämään pääsiäistä ensimmäisen kerran niin, että ymmärsin, että se on Good Friday, hyvä perjantai, eikä pitkästyttävä perjantai.

– On hyvä, että kuvittajillakin on näyttelyitä, sillä miten muuten se työ tulisi yleiseen tietoon? Varsinkin lastenkirjoista isomman yleisön tulisi tietää, sillä kuvakirjat eivät ole vain lapsille ja ihmisille, jotka ovat tekemisissä pienten lasten kanssa.

Teksti: **Hannele Huhtala**

Kuva: **Rami Marjamäki**

Toivon puu -näyttely 24.10. saakka Vanhassa kirkossa

Asunnottomien yö tarjoaa tukea ja hoivaa

ASUNNOTTOMIEN YÖN tapahtumaa vietetään perjantaina 17. lokakuuta Kumppanuustalo Arttelissa. Tämän vuoden teemana on ”Ei kotia, ei turvaa”.

Iltapäivällä, kello 15.30–17.30, paneelikeskustelussa puhutaan asunnottomuudesta ja sen takana olevista ilmiöistä, kuten köyhyydestä, eriarvoistumisesta ja päihde- ja mielen-terveyspalveluista.

Paneelikeskustelu on jaettu kahteen osaan: ensimmäisenä keskustelevat kokemusasiantuntijat ja toisena poliittiset päättäjät.

Mukana keskustelussa ovat kokemusasiantuntijat Henri-Ilari Borgman (Silta-Valmennusyhdistys), Heli Harinen (Mielenterveysomaiset Pirkanmaan – Finfami) ja Ville Tossavainen (YAD).

Poliitikoista keskusteluun osallistuvat Vilhartin Hanhilahti (kesk.), Ida Leino (kok.), Anna Moilanen (vihr.), Marika Puolimatka (ps.), Sirpa Pursiainen (kd.), Jouni

Siren (vas.) ja Atte Virolainen (sdp.).

– Illan ohjelmassa on myös vaatteiden, lahjakorttien, hygieniatarvikkeiden ja muiden lahjoitettujen tuotteiden jakoa. Järjestöjen ja muiden toimijoiden pisteistä saa tietoa, tukea ja neuvontaa, kertoo Kumppanuustalo Arttelin talo- ja markkinointivastaava **Laura Annala-Piilman**.

Asunnottomien yönä on tarjolla myös hiustenleikkausta, lämmintä ruokaa ja lapsille oma puuhanurkkaus. Nuorille suunnattua ohjausta ja neuvontaa on saatavilla Arttelin naapurissa sijaitsevassa Kamulassa.

Elävästä musiikista vastaa muun muassa Miljoonasade Duo. Tapahtuma on maksuton, päihdetön ja kaikille avoin. Tampereen seurakunnat tukee tapahtumaa.

Asunnottomien yö 17.10. kello 14–22, Kumppanuustalo Artteli, Mustanlahdenkatu 22
Ohjelma: asunnottomienyotampere.fi

Kuva: Helka Korpela

Unkarin-matkalla oli 14 osallistujaa; 12 Tampereelta ja 2 Varpaisjärvi-Lapinlahti-seurakuntayhtymästä. Matkanjohtajana toimi Kalevan pappi Salla Häkkinen.

Ystävyyseurakuntamatka Unkariin

JOUKKO SÁRSZENTLÖRINC-seurakunnan ystäviä vieraili Unkarissa elokuussa. Yhdessä vietettiin kirkon 250-vuotisjuhlaa, ja matkan kohokohtia olivat myös kyläilyt perheissä sekä yhdessä ruokaileminen.

Kalevan kirkon Unkari-piiri on saanut al-

kunsa jo 1930-luvulla, ja unkarilaisten ja tamperelaisten yhteys on säilynyt siitä asti.

Helka Korpelan kirjoittama matkakajuttu ja kuvia verkossa: tampereenseurakunnat.fi/tuomiokirkkoseurakunta

Oikaisu musiikkikasvatusta käsittelevään juttuun

Tampereen seurakuntien musiikkikasvatus täyttää tänä vuonna 50 vuotta. Syyskuun *Sillassa* (9/2025) oli aihetta käsittelevä pieni juttu, johon oli eksynyt valitettava virhe.

Aleksanterin kirkon urkuri, kanttori **Marjatta Hannula** alkoi opettaa lapsille pianonsoittoa vuonna 1975. Musiikkikasvatus ei siis alkanut urkuopetuksena, kuten syyskuun lehdessä mainittiin.

– Musiikinopetus työmuotona sai taval-

laan alkunsa perhetyönä, koska soitonopetuksen aikana lasten vanhemmilla oli mahdollisuus keskustella pastori Marja-Leena Salosen kanssa, kertoo Marjatta Hannula.

Musiikinopetuksen suosio kasvoi nopeasti, sillä syyskaudella 1982 oppilasmäärä lähenei jo kolmeasataa, ja pianon ohella soittimina olivat myös viulu, poikkihuilu ja klarinetti sekä aikuisille tarkoitettu laulu. (Lähde: Voitto Silfverhuth: *Tampereen seurakuntahistoria 2*)

Hengen leipää

Uskon, en usko

SAAVUTIN omalla uskonmatkallani sen pisteen, että en tiennyt, miltä uskominen tuntuu. Hengellisyys tuntui liian abstraktilta ja vieraalta.

Ehkä olin lapsuuden jälkeen kasvanut ulos uskosta. Kuvittelin, että olin alkanut korkeakoulutuksen myötä ajatella liian tieteellisesti, enkä osannut enää luoda yhteyttä Jumalaan.

En kuitenkaan saavuttanut rauhaa. Yritin löytää hengellistä paikkaani, mutta se oli vaikeaa. Tuntui, että täytyisi olla mukana skenessä joko kokonaan, tai sitten ei ollenkaan. En halunnut luopua muista itselleni tärkeistä asioista, jotta voisin etsiä jotain kadonnutta, jonka sopivuudesta itselleni ei ollut takeita.

Etsin ehkä vääristä paikoista ja törmäsin matkallani arvostiriitoihin. Kuulin voimakkaista uskoon tulemisen kokemuksista ja tunsin ulkopuolisuutta.

Entä jos menen kirkkoon, ja mitään ei tapahdu? Ei tunnu mitään?

Yksi syistä, joka vieraannuttaa varsinkin nuoria aikuisia kauemmas uskon asioista, lienee kuvitelma siitä, että yhtäkkiä pitäisi tuntua joltakin. Pitäisi kokea jotakin mahtipontisen mullistavaa, jotta ymmärtäisi paremmin.

USKOON LIITTYVÄT asiat saattavat tuntua kaukaisilta, jos viime kosketus uskoon on tapahtunut esimerkiksi riparilla. Tuntuu, että on jo pudonnut keltasta, eikä enää pääse mukaan. Siitä huolimatta, että kristinuskon tärkein sanoma on, että taivasten valtakunnan ovet ovat avoimia kaikille – yksin Jumalan armosta.

Päädyn seurakunnille harjoittelijaksi, ja aloin käydä kirkon tilaisuuksissa aktiivisesti töiden takia. Työtehtävissä paine suurten tunteiden kokemisesta katosi. Juuri se paineen puute mahdollistikin sen, että aloin saada kirkollisista tilaisuuksista enemmän irti.

Aluksi tutut riitit tuntuivat lohdullisilta. Monet laulut toivat muistoja mieleen ripari- ja isosleireiltä. Hartaudet pakottivat hiljentymään omien ajatusten äärelle. Yhtäkkiä olin vailla pakkoa uskoa mihinkään, ja siksi kiinnostus uskoa kohtaan heräsi.

ON VAPAUTTAVAA uskoa siten, että ei tarvitse tuntea suuria tunteita. On uskottavampaa uskoa siten, että uskoa saa myös haastaa ja koetella älyllisesti.

On helpottavaa uskoa omalla tavallaan. Olemme kaikki erilaisiksi luotuja. Miksi uskokaan olisi kaikille samanlaista?

Hilla Vuorinen

Tampereen seurakuntien viestintäharjoittelija

Kuva: Tuula Vartiainen

Lukijalta | Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot. Nimimerkillä kirjoitettaessa yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon. Toimituksella on oikeus lyhentää tekstejä tarvittaessa. Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin: toimitus@silta.fi | Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, PL 226, 33101 Tampere | silta.fi/palaute.

Ikuistunut vai ikuistettu?

Kas, onpa hieno kuva! Siinähan on seepiasävyisenä Messukylän uuden kirkon alttaritaulu *Jeesus ja kanaantilainen nainen*, Alexandra Frosterus-Sältin öljyväri työ vuodelta 1888.

Paitsi, että jaa: kun laittaa lukulasit päähän, niin hahmothan ovat toisin päin – Jeesuksen pitäisi olla oikealla ja naisen vasemmalla. Onko tämä peilikuva?

Eikä taustalla muuten ole opetuslapsia. Plus maisema on muunmoinen. Ja päähenkilöt erinäköisiä, vaatteista lähtien.

Vielä kun oikein tavaa, niin maalauksen nimikin on toinen: ei Jeesus vaan *Kristus ja kanaantilainen nainen*.

Eihän tämä ole sama taulu ollenkaan! Näissä hommissa pitää kyllä olla tarkkana kuin porkkana.

Kyseessä voi toki olla harjoitelma Messukylän kirkkoa varten, mutta kirjallisuutta tutkailemalla selviää, että ihan oma itsenäinen teoksen tämä on.

Frosterus-Sältin nimittäin maalasi saman aiheen tietävästi kahdesti, ja kuvassa on tuleva Harjavallan kirkon alttaritaulu, vissiin vastavalmistuneena.

Teoksia on siis tuplasti, mutta molemmat ovat harvinaisuuksia – muita kyseistä Raamatun kohtaa kuvaavia alttaritauluja ei Suomessa nimittäin ole!

Jos edelleen tarkentaa katsetaan, huomaa, että myös tekijä itse on ikuistunut otoksen vasempaan laitaan – vai olisiko hänet ikuistettu varta vasten?

Tutkija Ringa Takanen pohtii, että kuvaaja J. Reinberg on ehkä tuntenut Frosterus-Sältin ja tallentanut teoksen häntä varten. Näin näpsäys olisi muisto valmistumisen hetkestä, ja taiteilija mukana tarkoituksella.

Tai sitten päämäärä on

Valmista! Taiteilija ja tuore teoksensa.

ollut tehdä myyntiartikkeli: uskonnolliset kuvat kun kuulemma olivat suosittuja kotien tunnelmanluojia, lohdun lähteitä tai rukouksen ja hengellisen syventymisen apuvälineitä.

Tällöin otos olisi ollut tarkoitus rajata maalaukseen, ja Frosterus-Sältin siinä ylimääräinen tekijä: ehkä hän vain piti tauluaan pystyssä kuvaajan toiveesta, odottaen, että pääsisi takaisin töihinsä.

Veikkaankin jälkimmäistä vaihtoehtoa: fokus kun on selvästi itse teoksessa, ja taiteilija epäskarppi, kasvoiltaan kuin udun peitossa.

Silti katseeni kiinnittyy juuri häneen, ihmiseen teoksen takana. Tai siis vieressä.

Frosterus-Sältin läsnä-

olo tekee kuvasta sen, mikä se on – elävän, inhimillisen. Ja samalla herättää kysymyksiä.

Mitä taiteilija mahtaa ajatella? Lieneekö teokseensa tyytyväinen? Ehkä mielessä kehkeytyy jo seuraava alttaritaulu – ties kuinka mones kaikkiaan kuudestakymmenestäviidestä.

Vai olisiko hän sittenkin tahtonut itse kuvaan mukaan, tekijyyttään todistamaan: ”Minä maalasin tämän(kin)!”

Mikko Pollari

Lähde: Takanen, Ringa: Kokoelmanosto: *Sattumalta ikuistettu taiteilija*. Kukkuu kokoelmista (Turun museokeskus 2023)

Kuva: Maija Latvalan arkisto

Vastuuviikon Tuomasmessu järjestetään sunnuntaina 26. lokakuuta kello 17 Aleksanterin kirkossa.

Tuomasmessu kutsuu tekemään hyvää Vastuuviikolla

– Luojan meille antamalla käsillä on sekä rakennettu että hajotettu, rakastettu ja vihattu. Tapa, jolla käsiämme käytämme, kertoo mitä arvostamme ja mihin pyrimme, pohtii Pirkanmaan Piipia-seuran puheenjohtaja **Maija Latvala**.

Ekumeeninen vastuuviikko on kaikkien kirkkojen ja kristillisten seurakuntien yhteinen vuosittainen ihmisoi-keus- ja vastuullisuuskampanja. Se järjestetään tänä vuonna 19.–26. lokakuuta.

Vastuuviikko ja Kaksi tavallista kättä -teemalla vietettävä Tuomasmessu herättelevät pohtimaan, miten elää uskoa ja evankeliumia todeksi arkisten käytännön tekojen kautta.

– Jokaista kutsutaan käyttämään lahjojaan Jumalan kunniaksi. Näin Jumalan työ ja suunnitelma toteutuvat meidän kauttamme, sanoo Latvala.

Tuomasmessu järjestetään yhteistyössä Pirkanmaan Piipia-seuran kanssa. Musiikista vastaa Severi Laakso bändeineen.

Luentoja kristinuskon vaikeista sanoista

Eteläisen seurakunnan Kristinuskon vaikeat sanat -tilaisuuksissa käsitellään kristinuskon keskeisiä teemoja.

– Sana vanhurskaus on vaikea termi ja uusi Raamatun suomennos (UT 2020) on jättänyt sen pois ja korvannut erilaisilla kiertoilmaisuilla. Yritys on hyvä, mutta samalla itse asia kärsii, pohtii teologian tohtori, kirjailija **Eero Junkkaala**, joka 20. lokakuuta luennoi vanhurskaus-aiheesta.

Junkkaalan mukaan Uudessa testamentissa vanhurskaus-sanaan sisältyy olennaisin kristinuskossa.

– Jumala lahjoittaa ihmiselle pelastuksen ilman tämän omia pyrkimyksiä ja ansioita. Ihmisellä on taipumus käydä kauppaa Jumalan kanssa ja halu tarjota jotain, millä edes hiukan ansaitsisi armoa. Mutta armo ei ole armoa, jos se saadaan ansiosta.

Moni myös pohtii, tuleeko ihminen sitten paremmaksi, jos hän elää armon todeksi.

– Tässä kohtaamme toisen sudenkuopan: armo kyllä hoitaa ihmistä terveemmäksi, mutta Jumalan edessä ei edes pyhitystä voi tarjota uskon merkiksi. Kristitty on loppuun asti syntinen ja vanhurskas – samalla kertaa. Tällainen usko antaa sisäisen levon, sanoo Junkkaala, joka luennoi aiheesta pyhitys.

Kolmannen luennon otsikkona on Synti – elämän hyvyys ja pahuus.

Luennot 19.–21.10. Nekalan seurakuntatalossa. Lisää: sivu B 2

Kulttuuritalo Laikku juhlii satavuotista taivaltaan. Kaikkiin tapahtumiin on vapaa pääsy.

Kulttuuritalo Laikku kutsuu juhliin

TAMPEREEN SYDÄMESSÄ sijaitseva Kulttuuritalo Laikku juhlii satavuotista taivaltaan. – Vanhana kirjastotalona tunnettu rakennus on vuosikymmenten aikana muuntautunut eläväksi kulttuurin keskuksesi, kertoo Laikun koordinaattori **Aliisa Piirla**.

Juhlavuosi huipentuu lokakuussa. Tampereen päivänä 5. lokakuuta pääsee nauttimaan kahdesta konsertista. Kello 12 Sydän Tampereella -esityksessä kuullaan tamperelaisten runoilijoiden tekstejä ja lauluja, jotka herättävät muistoja sekä tuovat esiin kaupunginosien tarinoita.

Kello 16 esiintyy Tampereen kaupungin-

kirjaston oma bändi Lukulasit, joka vie aikamatkalle suomalaisten rakastamien kappaleiden pariin.

Varsinainen juhlatiivonloppu alkaa perjantaina 10. lokakuuta kello 18 Laikun edustalla järjestettävällä kansanjuhalla, joka muistuttaa tasan sata vuotta aiemmin pidettyä kirjastotalon vihkiäisiä.

– Juhlissa kuullaan musiikkia, puheita sekä uusi Laikulle kirjoitettu juhlaruno. Juhlat jatkuvat viikonloppuna muun muassa tanssin, musiikin ja talon arkkitehtuurisittelysten merkeissä, kertoo Piirla.

Koko ohjelma verkossa: laikku.fi

Vanhan kirkon juhlaKirja kertoo kirkon ja tamperelaisten yhteistä tarinaa

HISTORIAN TUTKIJAKI Mikko Pollari pitää 22. lokakuuta esitelmän Vanhasta kirkosta ja juhlaKirjasta, joka julkaistaan loppuvuodesta.

– Jo kaksisataa vuotta on Vanha kirkko sijainnut Tampereen sydämessä. Se on todistanut kaupungin varhaisvaiheita ja käännekohtia, asukkaiden suruja ja iloja. Kirkolla on kokoonnuttu, hiljennetty ja pidetty ääntä, siellä

on käyty kauppaa ja vannottu valoja, sieltä on lähdetty matkoille – myös sille viimeiselle, kertoo Pollari.

Tampereen sydän – Vanha kirkko 200 vuotta -luento 22.10. kello 18 Tampereen Historiallisen Seuran esitelmäillalla, pääkirjasto Metson alakerran Kuusi-sali

Silta
siltaalehti.fi

12. vuosikerta

Kustantaja / julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat

Toimitus:
päätoimittaja Kirsi Airikka, 050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen, 050 438 2716
s-posti: toimitus@siltaalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite: Seurakuntien talo, Näsälinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere

SUOMEN EV. LUT. KIRKKO
EV. LUT. KIRKON FINLAND

Kaupalliset ilmoitukset:
Mediamyynti Sacrum-Kotimaa Oy
Juha Kurvinen p. 040 665 5983
Kati Kinnunen p. 044 491 3199
s-posti:
etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

Jakelu: Tamperealainen
Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/
silta tai Suomen Suoramainonta
Tampere, 040 085 9766
Tilaukset:
sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

Taitto: Timo Saarinen / pelagus.fi
Painosmäärä: 90 000 kpl
Paino: Sanoma Manu, Tampere
ISSN 2342-0979 (painettu)
ISSN 2342-0987 (verkkopainatus)

Seuraavat lehdet ilmestyvät: **5.11.**, aineisto viimeistään 15.10., **3.12.**, aineisto viimeistään 10.11.

Vainajan muistelu kannattelee yhteisöä

SILLOIN kun suomalaisten perheet ja tuttavat asuivat kaikki samalla seudulla, kuoleman tapahtui yhteisön keskuksella. Suuretkin hautajaiset järjestyivät nopeasti, ehkä harvaan asuttujen seutujen rospuuttokautta lukuun ottamatta.

Nyt puhutaan paljon kuoleman ja hautaamisen väliin jäävistä pitkistä odotusajoista. Näkökulmat tuntuvat välillä tönivän toisiaan, mutta sekä perinteisten rituaalien vaalimisessa että ehdotuksissa käytäntöjen muuttamiseen lähdetään vainajan kunnioittamisen ajatuksesta.

Vainajan omaa ajattelutapaa, uskoa tai uskonnottomuutta halutaan ja pitää kunnioittaa. Kristityille hautaan siunaamisen rituaali on ohittamaton.

HAUTAJAISTEN odottaminen on kuitenkin usein paitsi käytännön järjestelyistä johtuvaa jonottamista, myös osallistuvan seurakunnan eli hajallaan elävien omaisten ja ystävien kokoamista. Tämä tuntuu rasakalta, koska rituaalin viivästyminen on välitila, johon jäävät myös surevat.

”
**Kristityille
hautaan
siunaamisen
rituaali on
ohittamaton.**

Kulttuurit muuttuvat, joten ehkä voisi uudestaan muistaa sen, että vaikka hautaan siunaaminen, maahan laskeminen tai tuhkaaminen tehtäisiin nopeasti vain pienen seurueen osallistuksessa, yhteisöllisyyttä, traditiota ja suruprosessia kannattelevia tilaisuuksia voi olla senkin jälkeen. Surevat voisivat kokoontua muistelemaan edesmenneitä uurnaa laskettaessa, hautakiveä pystytettäessä tai jopa kuoleman vuosipäivänä.

Suurempi kokoontuminen jo hautaan siunatun vainajan muiston kunnioittamiseksi voitaisiin järjestää vaikka jumalanpalveluksen jälkeen.

SE VOISI OLLA myös vainajan muistokonsertti tai jotakin muuta, kunkin ajattelumaailman mukaisesti. Eivätkö ne, jotka osallistuvat vainajan kristilliseen hautaan siunaamiseen, edusta rituaalissa joka tapauksessa määräänsä suurempaa seurakuntaa, oli heitä vähän tai monta? **S**

Kirjoittaja on professori ja Tampereen Työväen Teatterin dramaturgi.

Kuva: Tampereen Työväen Teatteri / Kari Sumari

Tampereen Työväen Teatterin *Helene*-näytelmän pääosissa on Maiju Saarinen.

Teatterisyksy on vahvojen naisten juhlaa

Tampereen teatterisyksyn teemana ovat vahvat naiset, sillä monet syyskuussa ensi-iltansa saaneet näytelmät suorastaan säkenöivät naisenergiaa.

Tampereen Työväen Teatterin näytelmä *Helene* maalaa näyttämölle tarinan voimakkaasta, periksiantamattomasta ja herkstä taiteilijasta.

Helene Schjerfbeck (1862–1946) on yksi kansainvälisesti tunnetuimmista suomalaisista kuvataiteilijoistamme.

Näytelmä kuvaa ajanjaksoa 1900-luvun alkupuolen Hyvinkäällä, missä Schjerfbeck vielä työskenteli vaatimattomassa yhden huoneen asunnossa huulehtien samalla vanhasta äidistään.

Nimiroolissa loistaa Maiju Saarinen, ja vahvoina naisina nähdään myös Min-

na Hokkanen ja Riikka Papunen.

Näytelmän kiinnostavuutta lisää se, että se on Työväen Teatterin taiteellisen johtajan Miko Jaakkolan ensimmäinen ohjaus TTT:ssä. Lopputulos on vaikuttava. Näytelmän hienoin oivallus ja nautittavinta katsottavaa on tanssi, joka toimii taiteen tekemisen vertauskuvana.

Vahva naisenergia jyllää myös Jane Austenin romaania mukailevassa musiikkikomediassa *Ylpeys & ennakkoluulo** (* tavallaan), jota esitetään Tampereen Työväen Teatterissa.

Tarinan kertookin tanssien ja laulaen palvelusväki, joka keskenään supisee herrasväen suhdekiemuroista. Musiikki on valittu nykyajan kotimaisten naisartistien ja tyttöbändien tuotannosta.

Tampereen Teatteri jatkaa syk-

Teatteri

**Mies
hallitsee
maailmaa,
nainen
elämää.**

syn naisteemaa, kun *Niskavuoren nuori emäntä* -näytelmä sai ensi-iltansa 17. syyskuuta. Uudistettu päänäyttämö on huippuluokkaa, samoin näytelmän lavastus, valot, musiikki, puvut ja maskeeraus.

Upeana voimakolmikkona nähdään näyttelijät Tuija Vuolle, Annuska Hanula ja Eeva Hakulinen.

”Näytelmän naiset ovat vahvoja toimijoita, jotka eivät suostu luovuttamaan tätä toimijuuttaan miesten käsiin. Mies hallitsee maailmaa, nainen elämää”, toteaa tiedotteessa ohjaaja Antti Mikkola.

Näytelmä sai kantaesityksensä 85 vuotta sitten, mutta se puhuttelee edelleen – ovathan sen teemat ovat ikaikaista: rakkaus, kärsimys ja vallankäyttö.

Kirsi Airikka

Uusi festivaali yhdistää tanssia, runoutta ja urkumusiikkia

UUSI kulttuuritapahtuma WERKFEST tuo Pirkanmaalle kansainvälisen urkumailman huipun, ranskalaisen barokin mestarin Frédéric Deschampsin sekä taiteilija Jorma Uotisen.

Festivaali nostaa urut näkyvästi esille osana monitaiteista kokonaisuutta – musiikin, tanssin, runouden ja visuaalisten elementtien rinnalla.

”Haluumme osoittaa urkujen valtavan ilmaisuvoiman konserttisoittimena, joka koskettaa laajaa yleisöä. WERKFEST yhdistää kansainvälisen huipputason taiteen ja paikallisen identiteetin tavalla,

Kulttuuri

jota ei ole ennen nähty Tampereella ja Kangasalla.”, kertoo tiedotteessa festivaalin taiteellinen johtaja, urkutaiteilija Pétur Sakari.

- Frédéric Deschamps 3.10. kello 19 Kangasalan kirkko
- Hetkien vaellus – Jorma Uotinen, Pori Dance Company ja urkutaiteilija Pétur Sakari 4.10. kello 21 Tampereen tuomiokirkko
- Baritoni Johannes Pessi ja urkuri Hanna Koljonen 5.10. kello 19 Kangasalan kirkko

Lisätietoja: werkfest.com. Liput: netticket.fi

Kuva: Hannu Jukola

Jorma Uotinen esittää runoja Tuomiokirkossa.

Kuva: Liisa Valonen

Riko Saatsi on Lieksasta kotoisin oleva kirjailija ja ohjaaja. Hänen esikoisteoksensa *Hyviä aikomuksia* ilmestyi 2021.

Isoäiti saatetaan tuonilmaisiin karjalaisin perintein

Riko Saatsin romaani *Yön-istujat* (Gummerus, 2025) vie lukijan sotien jälkeiseen 1950-luvun Pohjois-Karjalaan. Suistamolainen karjalaisperhe on kahden Pohjanmaalle suuntautuneen evakkoreissun jälkeen asettunut Nurmekseen.

Sopeutuminen ei ole helppoa. Osa siirtokarjalaisia vastaanottavien seutujen asukkaista näyttää suoraan, että tulijat eivät ole tervetulleita. Perhe joutuu piilottelemaan omaa kieltään, uskontoaan ja kulttuuriaan.

Kirjan aikaikkuna on yksi vuorokausi, jonka aikana järjestetään perheen isoäidin ruumiinvalvoajaiset. Vainajan miniän Anastasian ajatusten ja muistelusten kautta käy ilmi myös perheen aiempia elämänvaiheita.

Romaanin keskiössä on vainajan saattaminen tuonilmaisiin ja siihen liittyvät perinteet. Saatsin kuvaamassa ortodoksisessa perinteessä on tilaa myös mystisille asioille ja Lasari-pojan näyille.

Teoksen kiehtovinta antia ovat muutamat karjalankieliset vuoropuhelut, joita ymmärtää hämmästyttävän hyvin kieltä taitamatonkin. Yksittäiset karjalankieliset sanat on erotettu leipätekstistä omalla kirjasimella.

Saatsin teos on ajankohtainen, sillä karjalan kielen elvytysohjelma julkaistiin viime keväänä.

Kirja

Ohjelman ovat laatineet opetus- ja kulttuuriministeriön nimittämä ja antuntijatyöryhmä sekä Itä-Suomen yliopiston karjalan kielen elvytyshanke.

Suomessa karjalan kieltä puhuu päivittäin noin 5 000 ihmistä ja kieltä hyvin taitavia on noin 11 000. Kieli on motivoituneesta ja aktiivisesta puhujayhteisöstään huolimatta uhanalainen.

Kirjailija ja ohjaaja Riko Saatsi ammentaa romaaniinsa oman sukunsa kohtaloista. Hänelle selvisi vasta aikuisena, ettei suomi ole hänen isänsä alkuperäinen äidinkieli. Yönistujat tekee näkyväksi uhanalaisen kielen, jonka moni – Saatsin sukulaiset mukaan lukien – menetti.

”Kansakoulu ja yhdenmukaisuuden paine kitkivät sodan jälkeen karjalan kielen ja rajakarjalaiset tavat evakkoperheiden lapsista. Karjalaa puhuu ja ymmärtää Suomessa enää vain muutama tuhat ihmistä. Kielen tietoinen opiskelu ja käyttäminen on omakin velvollisuuteni, sillä sen säilyminen ja elvyttäminen on meistä oman äidinkielen menettäneiden perillisistä kiinni”, toteaa Saatsi.

Teos on koskettava kuvaus kahden kulttuurin ristipaineisiin jäävien ihmisten tuntemuksista. Samalla yhden karjalaisperheen tarina tulee kertooneeksi tuhansista muista.

Kirsi Airikka

Keramiikkakin soi

Luvassa on ainutlaatuinen musiikki- ja äänimaisemakokemus, kun instrumenttien lisäksi monitaide-ryhmä Clay Collectiven konsertissa soitetaan kuvanveistäjä Mari Paikarin keramiikkaa.

Keramiikan sointiin viehtynyt kollektiivi järjestää akustisesti kiinnostavissa tiloissa konsertteja, joissa kuulija pääsee kokemuksen keskiöön, äänten ympäröimäksi.

Viinikan kirkossa sunnuntaina 26.10. kello 16 järjestettävässä konsertissa kuullaan nykymusiikkia, muun muassa osia säveltäjä-arkkitehti Anna Hakulan kollektiiville säveltämästä *Soiva tila* -teoksesta.

Konsertissa esiintyvät nykymusiikin ammattilaiset. Lopuksi järjestetään vapaamuotoinen taiteilijatapaaminen, jossa on mahdollista jakaa ajatuksia.

Kuva: Tuuli Lemppä

Tanssija-laulaja Suvi Eloorannan lisäksi konsertissa esiintyvät Maija Anttila, bassoklarinetti, Iida Hirvola, sello ja laulu, Helena Holm, nokkahuilu sekä Leena Nousiainen, lyömäsoittimet.

Renessanssimusiikin juhlaa

Sunnuntai-iltana 19.10. kello 18 Viinikan kirkko helähtää Giovanni Pierluigi da Palestrinan musiikista. Tuon renessanssityylin huipentajan syntymästä tulee tänä vuonna kuluneeksi 500 vuotta.

Merkkivuoden kunniaksi illan konsertissa soi hänen tunnetuimpiin kuuluva vokaaliteoksensa *Missa Papae Marcelli*. Teos on läpisävelletty messu, josta tuli 1500-luvulla ”uuden sävellystyylin” lippulaiva: tekstin selkeys saavutettiin jaksoilla, joissa koko kuoro laulaa yhtäaikaaisesti samaa tekstiä.

Palestrina käyttää lisäksi taitavasti polyfoniaa. Näillä elementeillä syntyi hienostunut, riemullinen ja sydämeenkäyvä mestariteos. Sen Credo-osan loistokkaana kuohuu loppu-Aamen.

Messun osien välissä kuullaan Palestrinan ja hänen aikalaisensa Girolamo Frescobaldin urkuminiatytyrejä urkuri Martti Syrjäniemen soittamana.

Vapaa pääsy, ohjelma ovelta 25 €

Kuva: Aaro Aho

Missa Papae Marcellin esittää vanhan musiikin Cantus Alaudae -vokaaliyhtye Debra Gomez-Tapion johdolla.

Lisää konsertteja sivuilla B 8, C 6 ja C 8

Silta 10/2025 A 19

Psalmeilla on iso merkitys monen ihmisen elämässä, minulle ne tuovat lohtua, valottaa Antti Mäkinen.

Kuva: Asta Kettunen

Kuva: Sami Sippola

Kitaraa soittava Simo Pirttimaa on toiminut levyllä äänittäjänä ja aputuottajana sekä huolehtinut miksauksesta ja masteroinnista.

Psalmilevy kirjoitti itsensä

Yhteisvastuun hyväksi julkaistavalla *Suojassa korkeimman* -äänilevyllä psalmit ovat keskeisessä osassa.

– Tästä syntyi syvempi juttu kuin ensin ajateltiinkaan, sanoo biisit sovittanut ja osan myös säveltänyt ja sanoittanut **Antti Mäkinen**.

Kipinän sytytti kolme vuotta sitten saksofonisti Sami Sippola, joka ehdotti virsilevyn tekemistä.

Mäkisen mielessä kaiheresi ajatus levyn tarkoituksesta. Sen täytyi olla riittävä sisältö- ja musiikillisilta arvoiltaan, mutta myös liittyä johonkin historiaan ja tarinaan, hän muistaa pohtineensa.

– Haluttiin tehdä oikeilla soittimilla soitettu levy, tarkoituksena osaltaan rikastaa musiikkikulttuuria.

Lähtökohtia etsittiin valmiista sävellyksistä, vanhoista kristillisistä lauluista ja parista virrestäkin.

Lopulta tarinat ja koko levy kirjoittivat Mäkisen mukaan itse itsensä. Jokaisella soittajalla on psalmeihin jokin liittymäkohta. *Opeta Meille* -kappale on Tarvo Laakson säveltämä ja sanoittama.

– Tarvonkin sanoituksessa on psalmi pohjalla, Mäkinen huomauttaa.

Pelastava tekijä

Nykyään Eteläisessä seurakunnassa työskentelevän Mäkisen elämässä musiikki on ollut läsnä aina. Kolmevuotiaana hän kaivoi kattilat kaapista rummuttaviksi, viisivuotiaana alkoi soitanta lasten kitaralla ja sähköuruilla sekä miksaukset mankoilla, teini-iässä hän heitti keikkaa iskelmälaulajien kanssa.

Työ vei Kreikkaan ja opinnot New Yorkiin. Yö-yhtyeestä Mäkinen kertoo jääneensä pois halusta ulkomaille. Kovan urheilun tilalle tuli vähitellen yhä enemmän alkoholi ja suorittamisen tueksi pillerit. Pohjakosketus tuli Pariisissa.

– Mulla ei ollut kuin loppuun palanut kynttilä ja patja lattialla. Psalmi 27 oli ainoa, josta sain uskoa ja luottamusta: se oli pelastava tekijä.

Psalmeihin on hänen mukaansa monen helppo samastua. Esimerkiksi *Armo*-biisi kiteytyy psalmin

40 kertomukseen rukouksen voimasta ja Jumalan kuulevasta läsnäolosta.

Mäkisen kirjoittama *Armo* etsi paikkaansa kaksikymmentä vuotta, kunnes hänen tyttärensä, 21-vuotias Aamu Kontu tuli käymään Suomessa. Kappaleen tekijän mielestä sanoitus ”opeta minulle, että elämälläni on määrä” vaati nimittäin tulkitsijakseen nuoren laulajan.

Parantava rakkaus -kappaleen loppuosan laulaa Ismaila Sané wolof-kielellä, joka on Senegalin kansalliskieli. Kannet on suunnitellut Anu Moisio.

Levy julkaistaan Musiikkia taivaan täydeltä -tahtumassa, joka alkaa Viinikan kirkossa 4.10. kello 17.30. Siellä suurin osa levyn tekijöistä on paikalla, ja muusikot soittavat läpi koko levykokonaisuuden.

CD:tä voi ostaa kymmenen euron hintaan.

– Kappaleet julkaistaan myös suoratoistopalveluissa.

Asta Kettunen

Ismaila Sanén haastattelu sivuilla A 6–9

AnsSilta | Anssi Rauhala

